

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind completarea
Codului de procedură penală**

Analizând propunerea legislativă privind completarea
Codului de procedură penală, transmisă de Secretarul General al
Senatului cu adresa nr.BP312 din 15.06.2005,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Codului de procedură penală, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

În Expunerea de motive se argumentează că elaborarea proiectului a fost determinată, atât de necesitatea eliminării unor abuzuri săvârșite de organele de urmărire penală în timpul anchetelor penale, cât și de aceea a corelării unor prevederi ale Codului de procedură penală, republicat, cu modificările și completările ulterioare, cu prevederile Legii nr.294/2004 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Prin obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare.

În aplicarea art.75 alin.(1) și (3) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Pe fond, propunerea legislativă pleacă de la o premisă corectă, și anume aceea a reglementării ascultării învinuitului sau inculpatului, în condiții rezonabile. Pentru luarea unei decizii în această importantă materie, sugerăm însă să fie avute în vedere și următoarele aspecte:

a) În cazul săvârșirii unei infracțiuni, organele de urmărire penală au obligația de a proceda de îndată, la audierea învinuitului, desfășurând această activitate potrivit prevederilor art.70-73 din Codul de procedură penală, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Reducerea duratei ascultării învinuitului sau inculpatului **la 8 ore** în timpul zilei și interzicerea ascultării **în timpul nopții** pare a fi însă o reglementare excesivă. Desigur, este logic faptul ca ascultarea să nu solicite peste măsură rezistența fizică și psihologică a persoanei cercetate. De asemenea, dacă în cauză nu sunt coînvinuiți sau coinculpați, ascultarea poate fi fracționată în timp și chiar continuată într-o altă zi. Când sunt însă mai mulți învinuiți sau inculpați în aceeași cauză și cum ascultarea fiecăruia are loc fără prezența celorlalți (art.71 alin.2 Cod procedură penală), este obligatoriu ca ascultarea să aibă, din motive strict procedurale, un caracter cât mai complet. În aceste condiții, apare ca o obligație de deontologie profesională a organului de urmărire penală să realizeze ascultarea, dispunând, în cazul când aceasta ar fi complexă și s-ar prelungi, pauzele necesare, astfel încât procesul penal să se circumscrie cerințelor de a fi just și echitabil. Dacă ascultarea, ca orice alt act de urmărire penală, nu ar corespunde unor astfel de exigențe, **instanța de judecată** poate constata caracterul incorrect al urmăririi penale, hotărând și în ce măsură actele de urmărire penală considerate informale pot fundamenta soluția procesului sau, după caz, dispunând refacerea lor.

b) Interzicerea ascultării învinuitului sau inculpatului **în timpul nopții** conduce la încetarea urmăririi penale și poate încuraja elementele infracționale să acționeze preponderent noaptea, când organele de urmărire penală n-ar putea interveni. În genere, nu există activități de urmărire penală care pot fi efectuate fără ascultarea învinuitului sau inculpatului. În unele cazuri, cum sunt cele ale luării măsurii arestării preventive, atât a învinuitului cât și a inculpatului,

ascultarea acestora în prealabil este chiar obligatorie potrivit **art.146-148 din Codul de procedură penală**. Pe de altă parte, în timpul nopții se pot săvârși infracțiuni grave și foarte grave, unele care pot fi constatate flagrant. S-ar mai putea pune întrebarea ce s-ar întâmpla în cazul infracțiunilor transfrontaliere, în care organele de urmărire penală române ar trebui să colaboreze cu organe similare din alte țări care nu au astfel de interdicții procedurale pe timpul nopții.

Prin urmare, ar trebui ca interdicția să fie cel puțin relativizată, pentru a se putea, **în cazuri urgente și care nu suferă amânare**, să se procedeze la ascultarea învinuitului sau inculpatului și în timpul nopții, în vederea luării măsurilor de conservare a probelor sau a măsurilor preventive prevăzute de lege.

c) **Alineatul 3 al art.71¹**, astfel cum ar urma să fie introdus în Codul de procedură penală, apare ca fiind superfluu, dat fiind că **art.5¹ din cod**, prevede, de principiu, obligația respectării demnității umane, atât în timpul urmăririi penale, cât și al judecății, încălcarea dispozițiilor constituind infracțiunea de supunere la rele tratamente, pedepsită potrivit **art.267 din Codul penal**.

3. În concluzie, sugerăm că textul art.71¹, ar putea să fie restrâns la unele **condiții ale ascultării învinuitului sau inculpatului** (ceea ce ar putea fi chiar denumirea marginală a textului) prevăzându-se că, de regulă, ascultarea trebuie să se desfășoare într-o durată de timp rezonabilă, **în cursul zilei**. În cazuri excepționale, când ascultarea n-ar putea fi realizată integral în cursul zilei și când din motive interesând buna desfășurare a urmăririi penale și aflarea adevărului, n-ar putea fi amânată, sau în cazurile în care ascultarea este obligatorie potrivit legii în vederea luării unor măsuri care nu suferă amânare, aceasta poate fi continuată sau, după caz, efectuată și în timpul nopții, cu asigurarea garanțiilor procesuale și a respectării, în toate cazurile, a demnității umane.

4. În ceea ce privește redactarea și tehnica legislativă

a) La art.I, în acord cu prevederile art.45 alin.(3) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, potrivit căruia proiectul care cuprinde o singură normă trebuie să fie exprimat sub forma Articolului unic, sugerăm marcarea și reformularea părții dispozitive, astfel:

“Articol unic. - Codul de procedură penală, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.78 din 30 aprilie 1997, cu

modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:”.

În continuare, se va reda enunțul prin care se nominalizează natura intervenției legislative propuse, astfel:

„După articolul 71 se introduce **un nou articol**, art.71¹, cu următorul cuprins:”, care va fi urmat de redarea între ghilimele a textului propus pentru acesta.

b) Pentru uniformitate în redactare cu actul normativ de bază, este necesar ca articolului 71¹, nou introdus, să-i fie stabilit un titlu marginal și să fie eliminate marcările “(1)”, “(2)”, “(3)” și “(4)”, care evidențiază alineatele acestuia, deoarece în Cod acestea nu sunt numerotate.

c) Din proiect trebuie eliminată formula de atestare a constituționalității adoptării legii, în raport de prevederile art.44 din Legea nr.24/2000, republicată, consemnarea acesteia revenind succesiv fiecărei Camere și, respectiv, Parlamentului, în funcție de modul în care s-a desfășurat procesul decizional în adoptarea prezentului proiect de lege.

PRESEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 818/1.07.2005